

De Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling in de praktijk: kennen is anders dan kunnen

Susan Ketner, Jacoline van der Slot, (Jeroen Boekhoven)

share your talent.
move the world.

Inleiding

- Even voorstellen
- Achtergrond onderzoek/artikel: PIP
- Opzet Webinar
 - Inleiding (Meldcode, methode)
 - Ervaringen 5 stappen
 - Podcast 'De Melding'
 - Overkoepelend beeld Meldcode
 - Ruimte voor vragen/uitwisselen

share your talent. move the world.

Methode

- Interviews met professionals (studenten, Susan opdrachtgever)
 - Sociale professionals
 - Leerkrachten
 - Verloskundigen
- Aanvullende interviews (Jacoline en Jeroen)
- Literatuurstudie (allen)

De Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling is in 2013 ingevoerd en in 2019 aangescherpt om signalen en vermoedens van ernstig huiselijk geweld of kindermishandeling eerder en vaker in beeld te laten komen bij Veilig Thuis. De invoering en aanscherping van de meldcode maken deel uit van een breder maatschappelijk proces waarin een 'cultuur van melden' is ontstaan. Zo'n zogeheten meldcultuur heeft problematische aspecten (Janssens, Schout & Wienen, 2021). In dit artikel worden ervaringen van professionals met de meldcode besproken.

door Jeroen Boekhoven, Jacoline van der Slot en Susan Ketner

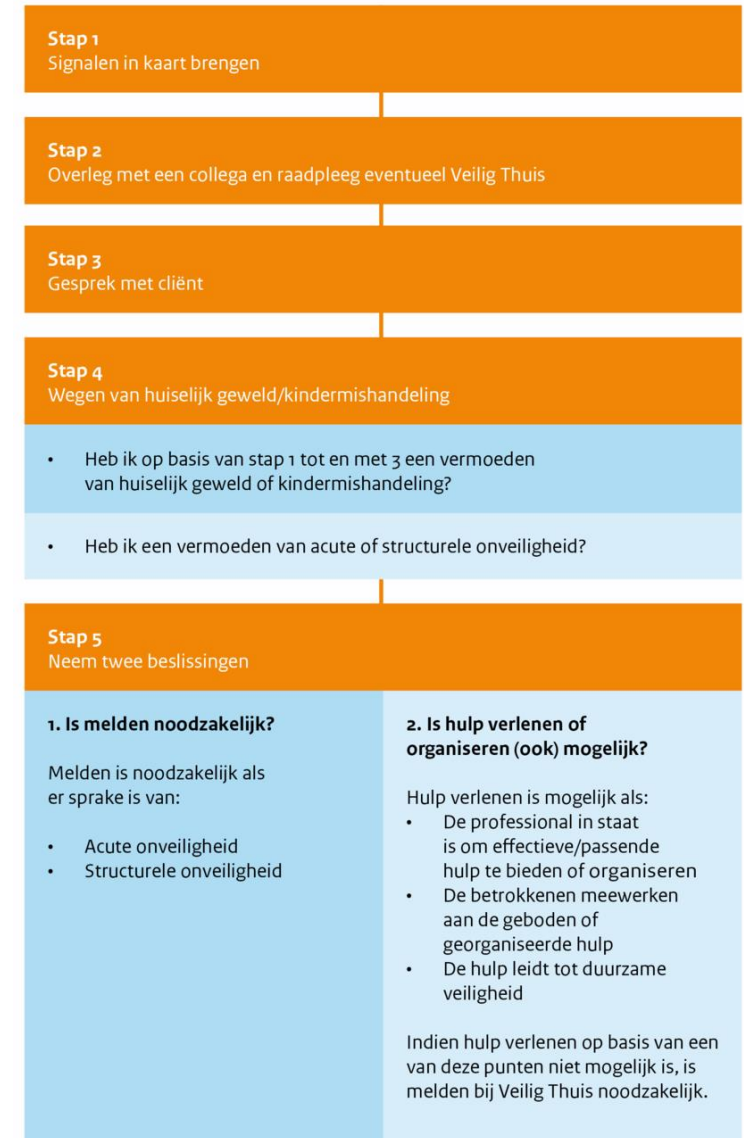
Meldcode

Bent u een professional? Volg dan de stappen van de meldcode

- Stap 1.** Signalen in kaart brengen;
- Stap 2.** Overleg met collega's en/of Veilig Thuis;
- Stap 3.** Gesprek met cliënt;
- Stap 4.** Wegen van geweld;
- Stap 5.** Beslissen over melden en hulpverlening.

Figuur 1: Stappenplan verbeterde meldcode

Stap 1: Signalen in kaart brengen

Valkuil/lastig

- Niet signaleren = geen meldcode (dus ogen dichthouden loont?)
- Het idee hebben dat je zo veel mogelijk 'bewijs' moet verzamelen
- Angst om de relatie op het spel te zetten / angst om iemand vals te beschuldigen

Oplossingsrichting

- Trainingen volgen, onderwerp op de kaart blijven zetten
- Niet focussen op het verzamelen van zo veel mogelijk bewijs, maar op het zo helder mogelijk verwoorden van je aanhoudende zorgen om een gezin
- Focus op de zorgen die je hebt, niet op melden als doel

Stap 2: In gesprek met anderen/collega's

Valkuil/lastig

- Weer: wanneer heb je genoeg 'bewijs'?
- Anderen weten net zo veel/weinig als jij (hebben dezelfde training)
- Privacy

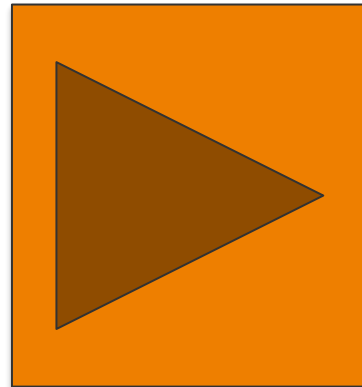
Oplossingsrichting

- Collegiale consultatie: vooral gericht op een gesprek over wat vermoedens doen met de professional zélf
- Experts in team aanwijzen en trainen, advies vragen aan Veilig Thuis
- Juridische expertise raadplegen (er mag meer dan je denkt)

Op tijd bespreken om erger te voorkomen

Ervaringsdeskundige aan het woord

- [Kim geeft les over kindermishandeling: 'Ieder kind moet weten wanneer het niet goed is' | RTL Nieuws](#)

Stap 3: In gesprek met ouders

Valkuil/lastig

- Bang voor reactie ouders
 - Bezorgd om eigen veiligheid
 - Verlies vertrouwen, groeiend wantrouwen bij ouders
- Melding inzetten als machtsmiddel

Oplossingsrichting

- Met z'n tweeën het gesprek aangaan en/of het gesprek oefenen
- Veilig Thuis al eerder betrekken (erbij laten zijn)
- Openheid, transparantie, duidelijkheid (NB: de Podcast gaat hierover)
- Focus op (gedeelde) zorgen

Stap 4 en stap 5: Afwegen, beslissen

Valkuil/lastig

- Anonimiteit melder niet gewaarborgd
- Terugkoppeling vanuit Veilig Thuis ontbreekt

Oplossingsrichtingen:

- Ouders vanaf het begin betrekken, melding aankondigen, uitleggen dat er waarschijnlijk anders melding van iemand anders komt
- In contact blijven met kind/ouder

Podcast 'De Melding'

Welke valkuilen hoor je in dit fragment (niet per se valkuilen die al genoemd zijn)?

Deel je reactie in de chat.

Wat ik het allermeeft gemist heb: is eerst het gesprek met mij en daarna pas de melding. Er werd eerst een melding gedaan, puur op basis van 'er is iemand verward, en die heeft kinderen'. En dat is, weet je... Protocollen moeten er zijn, maar ze hebben verzuimd om de melding met mij van tevoren te bespreken. De melding klopte ook niet inhoudelijk. Nou ja, dat was voor mij geen prettige situatie. (...)

Weet je nog hoe je je voelde op het moment dat die maatschappelijk werker tegen jou zei: 'We hebben een melding gedaan?'

Ik was woest, echt woest. Ik vind, tuurlijk, weet je... kinderen moeten veilig zijn en ik snap best wel dat een organisatie gaat kijken óf kinderen veilig zijn, maar dát hebben ze niet gedaan. (...) Er is gebeld met Veilig Thuis, en er is een melding van gemaakt. En er werd gezegd 'dit is maar een formaliteit', je hoeft je verder niet druk te maken, want we hebben ook verder geen zorgen. Nou, dan gaan bij mij alle nekharen overeind staan. Want dan denk ik: waarom meld je het dan? Ga niet melden als er geen zorgen zijn, ga het dan met mij bespreken! Want de molen gaat toch draaien. En ik kan me nu, in mijn werk, heel goed voorstellen hoe ouders zich soms voelen. Want er wordt óver je gesproken, en niet mét je gesproken. En het drukt toch een stempel op je.

'Hoe voel je je dan, als dat gebeurt?'

Machteloos. Want hulpverlening neemt het over voor je gevoel. Er wordt een oordeel over je geveld, en over je kinderen. En zij gaan vertellen hoe je het vervolgens moet doen. (...)

'Wat is het stempel wat je dan krijgt?'

Een moeilijk gezin, een probleemgezin. En dat is een stempel die je niet wil hebben. En die vind ik ook niet terecht. We zijn een prima gezin. Alleen gebeurt er soms iets in een gezin, wat je niet kunt voorkomen.

Verhaal van een moeder ([VONK podcast 'De Melding'](#))

share your talent. move the world.

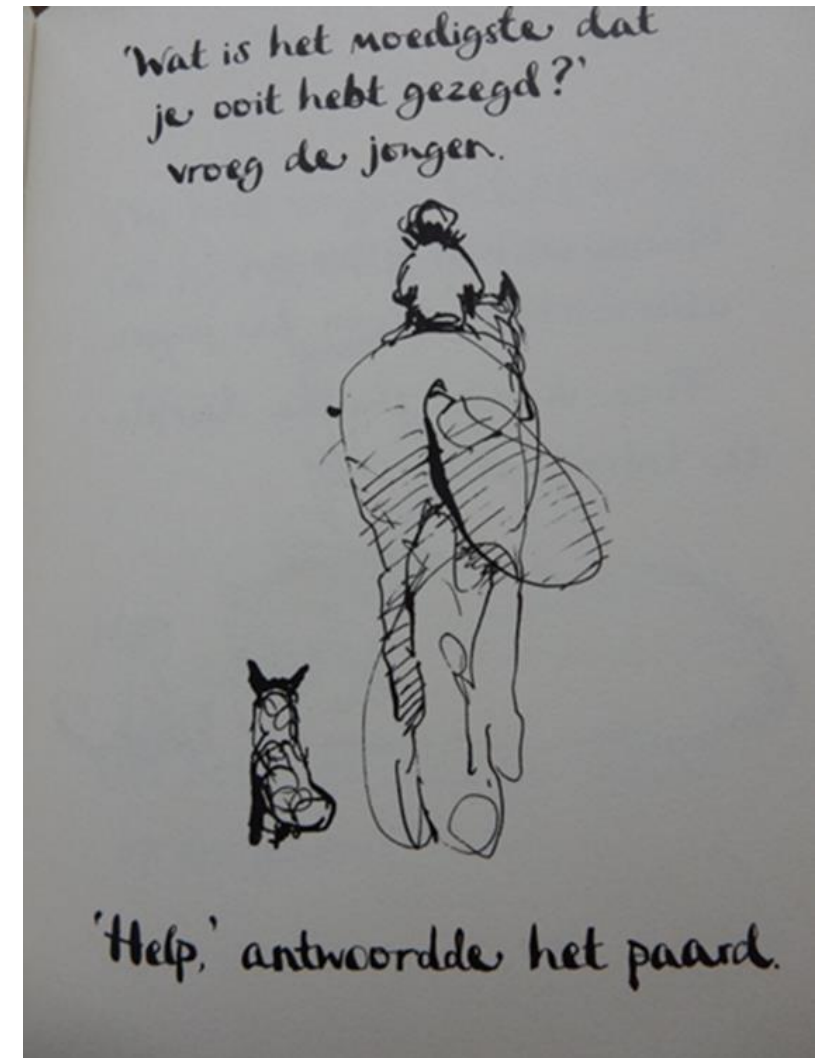
Valkuilen

Uit het verhaal 'De Melding'

- Ouders niet hun verhaal laten doen > *Moeder voelt zich niet gehoord en niet serieus genomen*
- Niet goed kijken naar de feitelijke situatie > *Moeder vindt dat er een verkeerd beeld is ontstaan*
- Onduidelijkheid creëren / bagatelliseren > *Moeder vindt het vreemd dat er geen zorgen zijn maar wel een melding wordt gedaan*
- Ouders niet betrekken bij de oplossing > *Er wordt iets in gang gezet waarop moeder geen invloed denkt te hebben, voelt zich machteloos*
- Oordelen over ouders > *Moeder vindt dat ze een stempel kreeg en dat ze in de ogen van de professionals niets goed gedaan had*

Slotbeschouwing

- Kennen is anders dan kunnen!
Meldcode kennen, maar ook:
 - Signalen herkennen
 - Gesprekken oefenen (houding en vaardigheden)
 - Weten dat je het niet alleen hoeft te doen (!)
- Wantrouwen als basis werkt niet
- Liever een andere term? In elk geval de focus minder op melden, méér op zorgen delen en hulpverlening

Contact?

Mail:

s.l.ketner@pl.hanze.nl
j.van.der.slot@pl.hanze.nl

share your talent. move the world.